

Meerjarenbeleidsplan 2020 - 2024
Stichting WelzijnsActiviteiten Neder-Betuwe

November 2020

Inleiding

Voor u ligt het meerjarig beleidsplan 2020-2024 van Stichting WelzijnsActiviteiten Neder-Betuwe. Het bestuur van SWAN heeft zich georiënteerd op de koers van de stichting voor de komende jaren. In dit meerjarig beleidsplan wordt beschreven hoe wij de komende periode ingaan en hoe de toekomst van SWAN eruit ziet.

Dit plan bestaat uit twee delen.

Het eerste deel richt zich op de algemene maatschappelijke en politieke ontwikkelingen rondom het welzijnswerk in Nederland en specifiek in de gemeente Neder-Betuwe.

De volgende vragen staan centraal:

- Wat zijn de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen op het gebied van het welzijnswerk in Nederland?
- Wat zijn de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen in de gemeente Neder-Betuwe op het gebied van het welzijnswerk?
- Wat is het beleid van de gemeente Neder-Betuwe op het gebied van het welzijnswerk?

Het tweede deel richt zich op de positie van SWAN binnen de gemeente Neder-Betuwe.

De volgende vragen staan centraal:

- Wat is de huidige positie van SWAN binnen de gemeente Neder-Betuwe?
- Hoe speelt SWAN in op de Welzijnsnota en doelstellingen van de gemeente Neder-Betuwe?
- Wat zijn de doelen voor SWAN voor de periode 2020-2024?
- Hoe beoogt SWAN deze doelen te realiseren in de periode 2020-2024?

Deel I

1. Algemene maatschappelijke en politieke ontwikkelingen welzijnswerk

Het welzijnswerk staat op politiek gebied sterk onder druk. Oorzaken hiervan zijn onder andere dat:

- er meer vragen worden gesteld over het nut en de behaalde resultaten van het welzijnswerk;
- de welzijnswerkers niet zelf de praktische uitvoering van de activiteiten dienen te doen, maar 'sterke' burgers (zoals vrijwilligers en stagiaires) dienen te begeleiden in het ondersteunen van kwetsbare burgers;
- er een sterke neiging is om in de gehele sociale en culturele sector te kijken naar hoe het goedkoper en/of effectiever kan en hoe er bezuinigd kan worden.

Anderzijds liggen er ook mogelijkheden. Zo is er meer aandacht voor de preventieve zorg en wordt het welzijnswerk gezien als een instrument die verdere, mogelijk duurdere zorg, kan voorkomen.

* Vanwege de COVID19 pandemie heeft over het jaar 2020 het overgrote deel van de welzijnsactiviteiten in Nederland stilgelegen. Naar verwachting zal een substantieel deel van 2021 in het teken staan van het herstarten van activiteiten en inventarisatie en reparatie van de schade die is ontstaan in de maatschappij. Denk hierbij met name aan vereenzaming en depressiviteit.

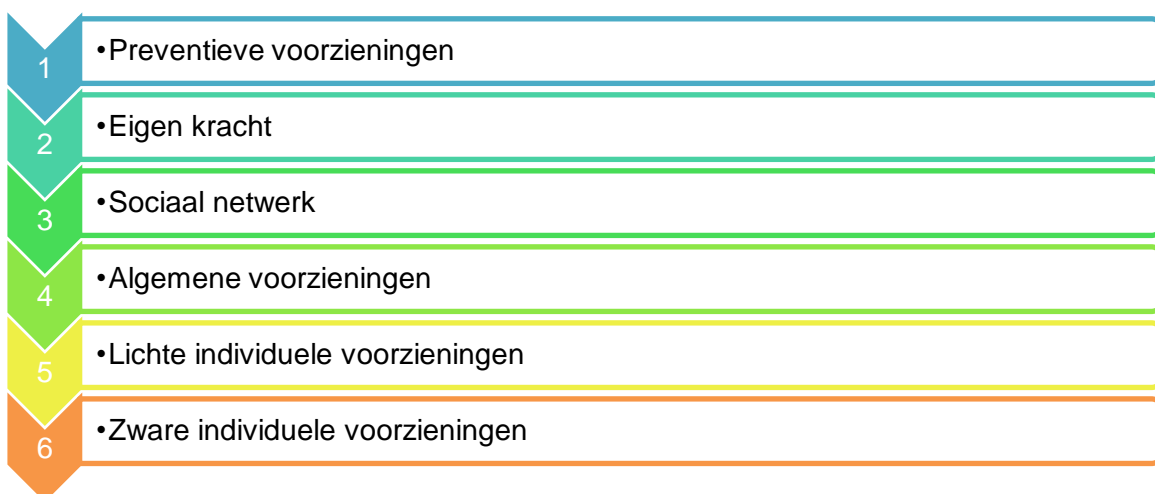
2. Ontwikkelingen in Neder-Betuwe

Het vrijwilligerswerk staat prominent genoemd in het welzijnsbeleid van de gemeente Neder-Betuwe. De hoop is dat vrijwilligers steeds meer taken en verantwoordelijkheden van betaalde krachten (bijvoorbeeld hulpverleners) gaan overnemen en dat deze betaalde krachten steeds meer een begeleidende rol krijgen en naar de achtergrond treden. Als stichting ervaren wij echter dat deze terugtrekkende beweging van de beroepskrachten en het overdragen van taken en verantwoordelijkheden aan de vrijwilligers slechts beperkt uitvoerbaar is.

Vrijwilligers spelen een belangrijke rol en die rol kan groeien, maar alleen in samenspel met professionele krachten. Deze blijken onmisbaar voor de continuïteit, de coördinatie en het ingrijpen in onverwachte situaties. Vrijwilligers missen namelijk vaak de tijd, opleiding, sociale vaardigheden en/of ervaring. Als stichting blijven wij dan ook het belang van professionele ondersteuning benadrukken.

3. Beleidskader gemeente Neder-Betuwe

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gaat uit van een nieuwe, gekantelde aanpak van ondersteuning: eerst uitgaan van de eigen mogelijkheden van mensen. Waar zij zelf niet kunnen voorzien in bepaalde zaken, kan een oplossing worden gezocht in een lagere sport van onderstaande verantwoordelijkheidsladder. De inzet van voorzieningen in elke trede is erop gericht te voorkomen dat van een zwaardere voorziening in een lagere trede gebruik moet worden gemaakt.

Bovenstaande ladder geldt voor SWAN als uitgangspunt bij het ontwikkelen en samenstellen van haar activiteitenaanbod. Activiteiten van de stichting hebben een preventieve functie. SWAN biedt met haar activiteiten met name een verbreding van het sociale netwerk en biedt algemene voorzieningen (tegen een lage kostprijs) waar inwoners van de gemeente Neder-Betuwe gebruik van kunnen maken.

Deel II

1. Positie SWAN

SWAN is een bekende en herkenbare welzijnsorganisatie in de gemeente Neder-Betuwe. De stichting heeft een paraplu-functie voor welzijnsactiviteiten die tot doel hebben om voor, door en met burgers initiatieven te organiseren en uit te voeren. Deze zijn gericht op het bevorderen van gezondheid, zelfstandig wonen, mobiliteit, ontmoeting en educatie. Deze initiatieven worden uitgevoerd met behulp van meer dan 250 vrijwilligers afkomstig uit alle woonkernen en waar nodig ondersteund door professionals. Wekelijks worden 800-1000 inwoners via onze activiteiten en voorzieningen bereikt.

SWAN streeft naar welzijn voor iedereen. Onder welzijn wordt verstaan dat mensen zich prettig voelen in hun eigen omgeving, zichzelf kunnen redden en betrokken zijn bij de samenleving. De burger zélf is mede verantwoordelijk voor zijn eigen welzijn, voor een goede leefomgeving en voor het welzijn van anderen die ondersteuning nodig hebben.

SWAN biedt een scala van activiteiten en diensten ter bevordering van het welzijn van de inwoners van de gemeente Neder Betuwe. Een greep uit onze dienstverlening: creatieve en recreatieve activiteiten, cursussen, sport en bewegen, eettafels, wijkhuiskamers, informatieve huisbezoeken en informatie bijeenkomsten, maaltijdservice, diverse servicediensten (o.a. vervoersdiensten en advisering).

“Al onze activiteiten hebben een preventieve functie. Door het bieden van activiteiten tegen een lage kostprijs kunnen inwoners langer thuis blijven en doen zij minder (snel) een beroep op de eerstelijnszorg en verdere professionele hulp. Om de lage kostprijs te kunnen (blijven) hanteren is SWAN afhankelijk van gemeentelijke subsidie”

Theo Berends, voorzitter.

Het werk van Stichting WelzijnsActiviteiten Neder-Betuwe in de huidige omvang is ook onmogelijk zonder haar vrijwilligers. Zij dragen in hoge mate bij aan de kwantiteit en kwaliteit van de dienstverlening. Vrijwilligers zijn onze 'oren en ogen' in de dorpen, zij hebben een belangrijke rol als het gaat om het signaleren van wensen en problemen aldaar. Tevens zijn zij betrokken en enthousiast en brengen vaak specifieke kennis en levenservaring mee. Omgekeerd levert vrijwilligerswerk een zinvolle tijdsbesteding en sociale contacten op. Het houdt mensen actief en betrokken bij de samenleving. Ook kan vrijwilligerswerk fungeren als een opstap naar werk en inkomen, of een aantrekkelijke aanvulling zijn op een bestaande baan.

SWAN hecht veel waarde aan een zorgvuldige werving en selectie van vrijwilligers. Bij aanmelding worden heldere afspraken gemaakt over taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en gevraagde vaardigheden. Ook goede begeleiding en ondersteuning staan hoog in het vaandel. Enerzijds wordt hierdoor uiting gegeven aan de waardering van het vele werk dat vrijwilligers doen, anderzijds draagt het bij aan hun ontwikkeling en de kwaliteit van hun werk. Dit zijn belangrijke factoren om vrijwilligers plezier in hun werk te laten houden en voor langere tijd aan onze organisatie te binden.

Het beroep op vrijwilligers zal door huidige politieke en maatschappelijke ontwikkelingen, alleen maar toenemen. Om al deze redenen stimuleert SWAN tot vrijwillige inzet, bij ons of in hun eigen omgeving.

2. Doelstellingen gemeente Neder-Betuwe

De Wmo gaat ervan uit dat elke burger participeert in de samenleving en dat deze zoveel mogelijk zelfredzaam is zo nodig met hulp van naasten en voorzieningen. De gemeente heeft daarin geen 'zorgplicht' meer, maar een 'compensatieplicht'. Dit is een verplichting aan de burger tot versterkende ondersteuning bij maatschappelijke participatie.

De gemeente Neder-Betuwe heeft diverse doelstellingen geformuleerd op het gebied van zorg en welzijn. Dit zijn onder andere:

- Meer bewegen;
- Gezonde voeding;
- Bestrijden eenzaamheid;
- Langer zelfstandig thuis wonen;
- Mantelzorgondersteuning;
- Verminderen laaggeletterdheid.

In de volgende paragraaf wordt besproken op welke manier SWAN bijdraagt aan deze doelen.

3. Activiteitsaanbod SWAN

De kracht van SWAN is dat zij (kwetsbare) burgers op weg helpt. De stichting (in algemene zin):

- stimuleert en faciliteert initiatieven van inwoners die het welzijn in de gemeente bevordert;
- richt zich op preventie en vroegtijdige signalering van problemen;
- biedt diensten en ondersteuning ter bevordering van de zelfredzaamheid van inwoners, opdat zij op eigen kracht kunnen (blijven) deelnemen aan de samenleving;
- stimuleert participatie van inwoners o.a. door middel van vrijwillige inzet;
- doet dit in nauwe samenwerking met alle betrokkenen.

Bovenstaande uit zich in verschillende activiteiten die de stichting dagelijks aanbiedt aan de inwoners van de gemeente Neder- Betuwe. Onderstaand in het kort een greep uit de activiteiten.

- **MBvO:** Meer Bewegen voor Ouderen leert inwoners vaardigheden, zodat zij langer zelfstandig kunnen wonen. Oefeningen als afdrogen, stofzuigen, etc. Spieren blijven hierdoor sterker. Ook worden cursussen valpreventie gegeven.
- **Tafeltje Dekje:** Maaltijdvoorziening die ervoor zorgt dat inwoners langer zelfstandig kunnen thuis wonen. In alle dorpen worden maaltijden bezorgd (warm en koelvers voor in de diepvries). Ook voor mantelzorgers en de thuiszorg is dit belangrijk zodat zij weten dat mensen voldoende gezond eten krijgen. Ook de signaalfunctie van persoonlijk contact met de bezorger is belangrijk. De sociale controle telt hier zeer hoog mee.
- **Huizen van de buurt:** De Huizen van de buurt, vijf stuks in totaal stellen zich als doel om mensen uit hun eenzaamheid te halen en de onderlinge betrokkenheid te verstevigen. Breder zorgen zij hiermee voor sterke sociale netwerken in de dorpen. Zij doen dit door koffie-inloop morgens/middagen, creatieve workshops, thema avonden, wandelgroepen te organiseren. Ook ondersteunen zij activiteiten als Repair café , Digiclub de Chili club en Autisme Verbindt.
- **Busvervoer:** Klaartje en Swobrik vervoeren ouderen. Dit wordt verzorgd door vrijwilligers.
- **Overkoepelende stichting voor verschillende activiteiten:** SWAN heeft een paraplu-functie. Zij verzorgt voor diverse clubs die zelf geen bestuur hebben onder andere de financiële administratie. Denk hierbij aan clubs zoals de Chillclub, Autisme verbindt, digiclub, ipadcursus, gamen, biljarten, koersbal, fotoshop, scootmobielclub e.d. Voor ouderen die veel alleen thuis zitten zijn dit soort contacten erg belangrijk. Dagingvulling, zingeving, etc
- **Digiclub:** Leert inwoners online wegwijs te worden, mailcontact te houden, etc

Bij de activiteiten van SWAN sluiten zowel sterke als kwetsbare inwoners aan. Juist door deze mix ontstaan contacten en relaties waarbij inwoners elkaar ondersteunen.

4. Bijdrage SWAN aan doelstellingen gemeente

In onderstaand overzicht is het activiteiten-aanbod van de stichting gekoppeld aan de gemeentelijke doelstellingen. Hierin wordt duidelijk dat de stichting op meerdere doelstellingen een bijdrage levert.

Meer bewegen	Gezonde voeding	Eenzaamheid
• MBvO	• Tafeltje dekje • Eetcafes	• MBvO • Activiteiten • Huizen van
Mantelzorg	Langer zelfstandig thuiswonen	Laaggeletterdheid
• Klaartje en Swobrik • Tafeltje dekje • Activiteiten	• MBvO • Klaartje en Swobrik • Tafeltje dekje • Activiteiten	• Digiclub • Praathuizen

5. Terugblik 2020

Het bestuur van SWAN is ambitieus en kijkt graag vooruit naar wat de stichting in de toekomst voor de inwoners van de gemeente Neder-Betuwe kan betekenen. Om de koers voor de stichting voor de komende vier jaar te bepalen is gebruik gemaakt van een zogenaamde sterkte-zwakteanalyse (SWOT-analyse). Hierin wordt stilgestaan bij wat de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor SWAN zijn vooruitkijkend naar de periode 2020-2024.

SWAN stelt zich als hoofddoel om te tonen dat in de periode 2020-2024 eerstelijnszorg voorkomen kan worden door de inzet van het welzijnswerk. Het creëren van basisvoorzieningen die voor iedere inwoner makkelijk toegankelijk zijn, zorgt ervoor dat inwoners zo lang mogelijk op eigen kracht, kunnen participeren in de samenleving. Daartoe worden zij omringd door een sociaal netwerk en kunnen zij, waar nodig, gebruik maken van voorliggende algemene voorzieningen. Deze inzet zorgt voor een gevoel van goed welzijn en welbevinden bij de inwoner en levert een bijdrage om de inzet van individuele, veel duurere voorzieningen, tot een minimum te beperken.

Het bestuur heeft in het jaar 2017 eerder het plan meerjarenbeleidsplan 2018-2022 opgesteld. Dit plan mist echter vanwege gebrek aan bestuurscapaciteit en ondersteuning de nodige uitwerking. Wel is in dit plan, op basis van de toen aanwezige omstandigheden, een SWOT-analyse gemaakt waaruit een aantal doelstellingen volgden. Dit zijn:

1. *Het behouden, verbreden en verjongen van het huidige vrijwilligersbestand en het bestuur.*
2. *Het breder profileren van de stichting als welzijnspartner van en voor alle kwetsbare inwoners.*
3. *Het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe activiteiten.*

De grootste prioriteit voor het bestuur over de jaren 2018 en 2019 was het uitbreiden en versterken van het algemeen bestuur en het vergroten van de naamsbekendheid van de stichting.

Doordat het bestuur al meerdere keren het signaal van de gemeente Neder-Betuwe had ontvangen dat de stichting te veel reserve had en in dit in de nabije toekomst een probleem zou worden, heeft het bestuur in het najaar van 2019 professionele ondersteuning gevraagd bij Welzijn Rivierstroom. Deze ondersteuning wordt bekostigd uit de algemene reserves van de stichting. Aan de samenwerking ligt een uitvoeringsovereenkomst ten grondslag. Door middel van evaluatiemomenten, welke per kwartaal plaatsvinden, wordt samen bekeken welke ondersteuning gewenst is en of dit naar wens verloopt.

In het eerste kwartaal van 2020 is met name ingezet op het vinden van nieuwe bestuursleden. Vanaf het tweede kwartaal zou naamsbekendheid van de stichting en promotie van activiteiten een rol gaan spelen. De uitbraak van corona en de tijdelijke stillegging van activiteiten en vergaderingen hebben er echter voor gezorgd dat de prioriteiten dit jaar anders werden. Toch kijken we als bestuur terug op een periode waarin we veel bereikt hebben wat ten goede komt aan het voortbestaan van de stichting.

Een aantal concrete resultaten op een rij van wat in het jaar 2019-2020 is bereikt:

- De bestuurskracht is in een jaar tijd verdubbeld van vier naar acht bestuursleden;
- Bestuursstructuur: ieder bestuurslid heeft een eigen afgebakende functie. Ook is contact met het werkveld hierin opgenomen;
- Coördinatoren staan voor continuïteit, ondersteuning, innovatie van hun aandachtsgebied en PR;
- Website/systeembeheer dankzij deskundige begeleiding (vrijwilliger). Website bevat tevens sociale kaart van Neder Betuwe;
- Een aantal facilitaire voorzieningen zijn aangeschaft en ingericht voor de kantoorruimte in de Snellenburg;
- Financiële tegemoetkoming ontvangen van het Oranjefonds voor een project ter preventie van eenzaamheid in coronatijd;

Bovengenoemde resultaten zijn voor een groot deel te danken aan de procesmatige ondersteuning van de professionals van Welzijn Rivierstroom. We zijn als stichting op de goede weg, maar zijn nog lang niet waar we willen zijn. Zonder deze ondersteuning zijn we beperkt in onze mogelijkheden en stagneert de ontwikkelingen. De uitbreiding van de ondersteuning kost echter een groot deel van de reserves, waardoor deze slechts tijdelijk van aard kan zijn (max. 2 jaar). Mede door de COVID19 heeft de ondersteuning in het jaar 2020 deels een andere invulling gekregen. Het bestuur is van mening dat professionele ondersteuning ook na 2021 belangrijk blijft voor de stichting en zal dit in de gesprekken met de contactpersoon van de gemeente blijven benadrukken en beargumenteren.

6. Doelstellingen 2020-2024

Samen met de nieuwe bestuursleden is een nieuwe SWOT-analyse gemaakt voor de periode 2020-2024. De analyse uit 2017 is namelijk niet meer actueel, gelet op de ontwikkelingen en resultaten die de afgelopen jaren zijn behaald. In de nieuwe SWOT-analyse zijn een aantal punten toegevoegd. De reeds behaalde resultaten zijn doorgestreept. Toevoegingen aan de analyse ten opzichte van de vorige keer zijn schuingedrukt weergegeven.

Sterktes	Zwaktes
- Fundering aanwezig - Werkende paraplufunctie - Ruim vrijwilligersbestand - ANBI-status - Zelfregulerende activiteiten - Breed activiteitenpakket - Laagdrempeligheid activiteiten - Gemêleerd bestuur - <i>Website en social media</i>	~~— Te smal bestuur (te weinig vrouwen)~~ ~~— Geen eigen kantoor~~ - Weinig nieuwe activiteiten - Vergrijzende groep vrijwilligers ~~— Website niet actueel en volledig~~ ~~— Geen bestuurlijke taakverdeling~~ - <i>Activiteiten nog altijd met name gericht op ouderen</i> - <i>Paraplufunctie (nog) niet optimaal</i>
Kansen	Bedreigingen
- Eigen baas worden en blijven ~~— Financiële reserves~~ ~~— Inrichten bredere bestuurdersgroep~~ - Meer zichtbaar worden - Meer gebruik van talenten - Jonge vrijwilligers aantrekken - Meer netwerken - Opzetten nieuwe activiteiten ~~— Meer contact/afstemming coördinatoren~~ - Doelgroep verbreden - <i>Samenwerking met commerciële partijen en instanties (o.a. kerken)</i> - <i>Betere aansluiting op speerpunten welzijnsbeleid gemeente</i>	~~— Te weinig bestuurders~~ ~~— Wegvallen bestuur~~ - Weinig aanmeldingen nieuwe vrijwilligers - Niet zichtbaar - Wegvallen professionele ondersteuning - <i>Druk op reserves (minder/geen subsidie)</i> - <i>Geen continuïteit in contact met gemeente i.v.m. wisselingen in contactpersoon</i> - <i>Corona: wegzakken motivatie vrijwilligers om draad weer op te pakken</i>

Op basis van bovengenoemde analyse komt het bestuur tot de conclusie dat de eerder gestelde doelstellingen nog steeds actueel zijn en ook voor de periode 2020-2024 van toepassing zijn. Aan de drie doelstellingen wordt nog een vierde doelstelling toegevoegd: *Het nader uitwerken en optimaliseren van de paraplufunctie.*

Het bestuur is van mening dat de paraplufunctie nog niet optimaal werkt. Ook dient nader uitgewerkt worden wat hier wel en niet onder wordt verstaan. De vier doelen voor de periode 2020-2024 zijn daarmee als volgt:

1. *Het behouden, verbreden en verjongen van het huidige vrijwilligersbestand en het bestuur.*
2. *Het breder profileren van de stichting als welzijnspartner van en voor alle kwetsbare inwoners.*
3. *Het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe activiteiten.*
4. *Het nader uitwerken en optimaliseren van de paraplufunctie*

7. Uitwerking doelstellingen

Het bestuur maakt aan het begin van ieder jaar een jaarplan waarin nader wordt uitgewerkt wat zij dat jaar gaat doen om de doelen te behalen. Deze doelen zullen aan de hand van subdoelen meetbaar (SMART) geformuleerd worden. Hierdoor kan achteraf aan de hand van bijvoorbeeld cijfers worden vastgesteld of een doel behaald is of niet. Het jaarplan zal eens per kwartaal ter bespreking van de voortgang geagendeerd worden op de agenda van de algemene bestuursvergadering.